

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/81/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119322386
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119322386.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobca BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko - advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému P. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. cesta XX/X, K. M., o zaplatenie 613,69 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 613,69 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 364 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu vedený v P. a. s., C.: F XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX.

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku 29,50 % ročne zo sumy 364 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia zamietá.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanému v plnej výške, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 613,69 Eur, zmluvný úrok 29,50 % ročne zo sumy 364 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 364 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania titulom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24. 02. 2014.

2. Súd doručoval žalovanému žalobu oznámením na úradnú tabuľu Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 116 ods. 2 CSP a po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia ju považoval za doručení aj vtedy ak sa adresát o tom nedozvie. Oznámenie bolo zvesené dňa 20. 12. 2019. Súd potom podľa § 106 ods. 1 písm. a/ CSP doručoval žalobcovi na adresu vedenú v Registri obyvateľov, keďže iná adresa žalovaného zistená nebola.

3. Žalobca v žalobe uviedol, že pohľadávku získal na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej s Poštovou bankou, a. s., Bratislava zo dňa 25. 10. 2018.

4. Žalovaný s Poštovou bankou uzatvoril Zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru 450 Eur, úver mu bol poskytnutý prevodom na účet a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote v dohodnutých splátkach s úrokmi podľa predpisu splátok k zmluve. Žalovaný splatil záväzok čiastočne tak ako to vyplýva z výpisu z účtu a aktuálneho stavu úveru v časti zaplatené splátky.

5. Z dôvodu porušenia zmluvných povinností právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. OP ku dňu 11. 07. 2016, žalovaný napriek výzve dlh nezaplatil.

6. Žalobca si uplatnil dohodnutý úrok z úveru, ktorý bol dojednaný vo výške 29,50 % ročne, poukázal na ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a uviedol, že ani zákon č. 129/2010 Z. z. neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Poukázal na judikatúru NS SR zo Súdnej praxe 5/96, rozhodnutia KS BB č. k. 17Co/141/2016 a č. k. 17Co/432/2015. Z Článku VI. bodu 6.4 OP je zrejmé, že žalobca je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou.

7. Žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..

8. Žalovaná istina pozostáva z nesplatenej časti istiny 364 Eur, dlžných zmluvných úrokov a zákonných úrokov z omeškania vo výške 249,69 Eur a zároveň si žalobca uplatnil zmluvný úrok z úveru a zákonný úrok z omeškania.

9. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

10. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

12. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

13. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. V konaní nebolo sporné, že žalovaný uzatvoril s Poštovou bankou Zmluvu o úvere, výška mesačnej splátky 14 Eur, dátum prvej platby do 15. 03. 2014 k 15. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru 16. 02. 2020, počet splátok 72, úroková sadzba 29,50 % p. a., RPMN banky 38,61 % p. a., priemerná RPMN 25,82 % p. a., celková výška nákladov 463,17 Eur.

16. Súd mal za to, že Poštová banka pohľadávku postúpila platne podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. V čase postúpenia bola pohľadávka splatná po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžník bol v omeškani nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému riadne oznámené. Poštová banka zaslala žalovanému výzvu na splatenie dlžnej časti úveru dňa 11. 07. 2016, v ktorej bol upozornený, že porušil ustanovenia úverovej zmluvy a obchodných podmienok a napriek predchádzajúcej upomienke svoj záväzok neuhradil. Bol upozornený s poukazom na § 53 ods. 9 OZ s tým, že ak dlžnú sumu neuhradí, bude vyhlásený úver predčasne splatným. Veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť ku dňu 27. 03. 2017, keď žalovaný ani napriek výzve svoj záväzok nesplnil. Uvedené výzvy

boli žalovanému doručované poštou, o čom žalobca predložil podací hárok o tom, že výzvy boli dané na poštovú prepravu.

17. Súd žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť istinu tak ako vyplýva z výrokovej časti rozhodnutia. Súd mal za nesporné, že žalovaný úver čerpal, bol mu poskytnutý prevodom na účet. Z prehľadu splátok vyplýva, že úver nesplácal v pravidelných mesačných splátkach a po výzve banky došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Žalovaný nepredložil dôkaz, ktorým by preukázal, že si svoju povinnosť po výzve banky splnil.

18. Súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ zákonný úrok z omeškania ako sankciu zo zákona za neplnenie povinnosti plniť včas a riadne. 19. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 25,50 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 27. 03. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnému zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplátnych plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaná dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

20. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

21. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

22. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % ako úspešnej strane sporu, ktoré sú žalovaní 1/, 2/ povinní zaplatiť potom čo bude rozhodnuté o výške trov samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle

zvláštneho predpisu.